

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום רביעי י"ז באייר תשע"ו

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

קידושין - ע"ה

1. אלו ג' אופנים ודעות הובאו בברייתא בענין ביאה הפוסלת?

- א. קטן בן 9 ויום שהוא גר עמוני מואבי, מצרי, אדומי, או כותי, נתיך, חלל, ממזר - שבאו על הכהנת, לוויה, או בת ישראל, פסולה מלינשא לכהן. ואם כהנת היא נאסרה גם לאכול בתרומה, ואם היא לוויה או ישראלית, היא נפסלת להנשא לכהן.
- ב. רבי יוסי חולק על ת"ק באלמנת גר מצרי שני [שאסור בקהל, אבל בנו מותר], ת"ק למד שפוסלה כמו כהן גדול באלמנה, שפוסלה. ולרבי יוסי אינו פוסל - לפי שאין זרעו פסול.
- ג. רשב"ג - חולק על ר' יוסי בביאת גר עמוני האם פוסל את האשה לכהונה בביאתו. שרבי יוסי למד מביאת כהן גדול באלמנה שפוסל זרעה ופוסלה, כך בגר עמוני ומואבי שבניו אסורים לבוא בקהל עד עולם, פוסלה. ורשב"ג סבר שאינו דומה לביאת כהן גדול, לפי שרק בניו אסורים בקהל, אבל דנקבות [בנותיו], הוו כשרות לבא בקהל.

2. רב חסדא: כל התנאים הנ"ל מודים ב"אלמנת עיסה" [בעלה ספק חלל]. שהיא פסולה לכהונה. מי התנא החולק על זה? רבי יהושע, ורבי יהודה בן בתירא: כשירה לכהונה. הטעם: כיון שנחשב ספק ספיקא לקולא [בעלה הראשון והיא השני].

3. שנינו במשנה: רבי אליעזר: ודאן בודאן מותר; ודאן בספיקן, וספיקו בודאן, וספיקן בספיקן, אסור. האם הלכה כמותו? רב יהודה סיפר שרב פסק כר"א הלכה כרבי אליעזר, ושמואל אמר לו שבברייתא שנינו עשרה יוחסין עלו מבבל. וכולן, מותרים לבא זה בזה.

4. ארוסה שעיברה, ואין ידוע ממי. מה השיטות בזה למסקנה?

- א. רב אמר: הולד שתוקי, ואסור בממזרת. וכשיטתו, שהלכה כרבי אליעזר. ושמואל אמר: הולד ממזר, ומותר בממזרת, וכשיטתו שהלכה כת"ק. והוצרכו להשמיע את דינם גם בארוסה שעיברה, שרוב העולם פסולים אצלה, שלא נאמר שמודה רב לשמואל שהוא נידון כפסול, ומותר בממזרת. ואף בשתוקי דעלמא, שאמו פנויה, שלא נאמר שמודה רב לשמואל שספק פסול הוא, ומותר בממזרת.
- ב. לרב "הולד ממזר" היינו, לא שמותר בממזרת, אלא שאסור בבת ישראל, משום שהוא ספק ממזר, ואף בודאי אסור וכו"א. ולשמואל "הולד שתוקי", כוונתו לומר - שמשתיקין אותו מנכסי אביו, שאינו יורש את נכסי הארוס, שמא אינו אביו. ובא לחדש אפילו במקום דתפס הולד את נכסי הארוס, לאחר שמת, ואין הוא יכול לתפוס מספק, ולטעון להם שיביאו ראיה.
- ג. כוונת שמואל "הולד שתוקי" - בדוקי. שבדוקין את אמו ושואלים אותה למי נבעלה - ואם אומרת "לכשר נבעלתי", נאמנת וכו"ג. ואף שכבר שנה זאת הוצרך לחדש אף בארוסה שעיברה שרוב העולם פסולים אצלה.

5. תניא: וכן רבי אלעזר אומר: כותי לא ישא כותית. מה הטעם?

- א. רב יוסף: משום שעשאוהו לכותי כגר לאחר עשרה דורות, שאסור לו לישא פסולי קהל, לפי שכבר נשכחה אז גרותו, ונראה כישראל. **דחה אביי** - אינו דומה, הגר הוא גר ישן, ונשתכח שמזרע גרים הוא, והממזרת היא ממזרת חדשה, ואם נתיירו יבואו לחשוב שישראל מותר בה. אבל כאן שניהם אותו הדבר ואין חשש מראית העין.
- ב. סבר כרבי ישמעאל, שכותים גירי אריות, וגויים גמורים הם, ורבי ישמעאל סבר כרבי עקיבא, שעכו"ם ועבד הבא על בת ישראל, הולד ממזר. ולכן יש חשש שאחד מהם גוי גמור והשני הוא מהולדות שנוולדו להם מישראל שהוא ממזר. **ונדחה** - הרי מצינו שר' ישמעאל הוצרך להביא מקור שעכו"ם ועבד שבאו על הכהנת ועל הלוייה ועל בת ישראל, שפסולה להנשא לכהונה, ומלאכול בתרומה שהרי השתא, הולד הנולד מביאת עבד ועכו"ם, ממזר הוא. אלא, רבי אלעזר סבר כר"י וכרבי עקיבא אך ר"י עצמו לא סבר כר"ע.
- והקשו** - גם רבי אלעזר דלא כר' עקיבא שאמר: אע"פ שנחלקו בית שמאי ובית הלל ב"צרות ערוה", אם הן מתייבמות או שהן פטורות מן היבום, מודים הם, שאין ממזר אלא ממי שאיסורו איסור ערוה וענוש כרת על ביאתו.
- ג. **למסקנה ביארו** - שלש מחלוקות יש בדבר: א. לרבי ישמעאל: גירי אריות הן, אבל כהנים פסולים נטמעו מבהם, שנאמר [מלכים ב יב לז]: "ויעשו להם מקצותם כהני במות" ו"קוצים" לשון פסולים הוא. והם פסולים משום שהם גויים. ב. ורבי עקיבא סבר: כותים גירי אמת הן. וכהנים שנטמעו בהן, כהנים כשרים היו, ו"מקצותם" - הכוונה מן הבחירים שבעם לקחו להם לכהנים. ואסרום חכמים מפני שהיו מייבמים את הארוסות בלבד ופוטרים מיבום וחליצה את האלמנות מכח דרשה. השיטה השלישית טובא בדף הבא.